

UZASADNIENIE

W pozwie z 4 września 2019 r., złożonym w elektronicznym postępowaniu upominawczym, (...) Bank S.A. z siedzibą w W. wystąpił przeciwko L. D. o zapłatę na jego rzecz kwoty 153.977,50 zł z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty. Powód wskazał, że dochodzona kwota wynika z zawartej pomiędzy stronami umowy pożyczki gotówkowej nr (...) z 26 lutego 2016 r.

(pozew – k. 4-6)

W nakazie zapłaty z 23 października 2019 r. wydanym przeciwko L. D., Sąd orzekł zgodnie z żądaniem pozwu.

(nakaz – k. 7)

W sprzeciwie od nakazu zapłaty L. D. podniósł, że niniejszy kredyt spona i nie ma podstaw do wydawania nakazu zapłaty. Zaś wezwania były wysyłane na niewłaściwy adres.

(sprzeciw – k. 21)

Sąd Rejonowy Lublin-Zachód w Lublinie w postanowieniu z 15 kwietnia 2020 r. przekazał sprawę do Sądu Okręgowego w Łodzi.

(postanowienie – k. 23 v.)

Sąd ustalił, co następuje:

W dniu 26 lutego 2016 r. (...) Bank S.A. zawarł z L. D., jako pożyczkobiorcą, umowę o pożyczkę gotówkową nr (...). Pożyczka ta w kwocie 193.121,02 zł była przeznaczona na dowolny cel konsumpcyjny w zakresie kwoty 141.000,00 zł oraz zapłatę kosztów pożyczki, na które składały się: prowizja od udzielonej pożyczki w wysokości 41.521,02 zł i opłata pobierana przez pośrednika kredytowego w wysokości 10.600,00 zł. Całkowity koszt pożyczki wynosił 150.434,98 zł, a całkowita kwota do zapłaty 291.434,98 zł. Spłata miała nastąpić wraz z należnymi odsetkami umownymi w 107 równych ratach kapitałowo-odsetkowych (§ 1 i 5 umowy).

Pożyczka była oprocentowana według zmiennej stopy procentowej, której wysokość ustalono jako sumę stawki WIBOR 3M i marży (...) Bank S.A. (§ 2 umowy). W przypadku nie spłacenia raty w terminie, (...) Bank S.A. miał pobrać odsetki karne od zadłużenia przeterminowanego według ustalonej zmiennej stopy procentowej dla zadłużenia przeterminowanego równej wysokości odsetek maksymalnych za opóźnienie w rozumieniu art. 481 § 2¹ k.c. (§ 3 umowy).

Zgodnie z § 9 umowa rozwiązuje się z zachowaniem 30-dniowego terminu wypowiedzenia bądź w każdym czasie za porozumieniem stron. W przypadku, gdy pożyczkobiorca opóźnia się ze spłatą zobowiązania z tytułu udzielonej pożyczki, bank wzywa pożyczkobiorcę do dokonania spłaty zaległości w terminie 14 dni roboczych od daty otrzymania wezwania. Jeżeli należności nie zostaną uregulowane w całości w wyznaczonym terminie, jak również w sytuacji, w której złożony przez pożyczkodawcę wniosek o restrukturyzację zadłużenia zostanie odrzucony, bank ma prawo wypowiedzieć umowę kredytu. Od następnego dnia po upływie okresu wypowiedzenia całe zobowiązanie z tytułu udzielonej pożyczki staje się wymagalne i traktowane jest jako zadłużenie przeterminowane. (pkt 3 i 4).

(umowa – k. 34-37)

W piśmie datowanym na 25 czerwca 2019 r. (...) Bank S.A. wypowiedział umowę pożyczki gotówkowej (...) z powodu niedotrzymania warunków umowy i nieuregulowania zaległości, pomimo wezwania do zapłaty w terminie 30 dni od daty doręczenia niniejszego pisma. Bank poinformował pozwanego, że jeżeli w okresie wypowiedzenia zostanie

dokonana całkowita spłata zadłużenia przeterminowanego, wypowiedzenie stanie się nieskuteczne i umowa będzie kontynuowana na dotychczasowych warunkach. W przypadku nieuregulowania zadłużenia przeterminowanego bądź uregulowania go w niepełnej wysokości, umowa zostanie rozwiązana wraz z upływem terminu wypowiedzenia, a całość zobowiązania zostanie postawiona w stan wymagalności. W wypowiedzeniu wskazano, że zadłużenie wymagalne wobec (...) Banku S.A. w wysokości według stanu na dzień wystawienia wypowiedzenia wynosiło 11.018,32 zł i kosztami wysyłki pisma – 7,80 zł. (wezwanie – k. 16)

W piśmie z 13 sierpnia 2019 r., doręczonym pozwanemu 2 września 2019 r. bank wezwał do zapłaty wymagalnego zadłużenia z tytułu udzielonej pożyczki, które na dzień 12 sierpnia 2019 r. wynosiło 152.745,94 zł. Nadto w piśmie wskazano, że brak wpłaty ww. kwoty w terminie 7 dni od daty niniejszego pisma spowoduje przekazanie sprawy na drogę postępowania sądowego. W treści pisma wskazano szczegółowe informacje o stanie zadłużenia.

(przedsądowe wezwanie do zapłaty – k. 38)

W dniu 4 września 2019 r. bank sporządził wyciąg z ksiąg bankowych nr (...), w którym wskazał, że z tytułu umowy pożyczki gotówkowej nr (...) z 26 lutego 2016 r. L. D. posiada wymagalne zadłużenie w wysokości 153.977,50 zł, na które składają się: niepłacony kapitał – 145.937,01 zł, odsetki umowne – 6.499,75 zł, odsetki umowne za opóźnienie – 1.527,74 zł oraz opłaty umowne – 13 zł. (wyciąg z ksiąg bankowych – k. 31)

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o załączone do akt sprawy dokumenty.

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo jako przedwczesne podlegało oddaleniu w całości, a to wobec nieskuteczności wypowiedzenia umowy kredytu co do warunków jej spłaty.

Zgodnie z art. 69 ustawy Prawo bankowe z dnia 29 sierpnia 1997 r. (Dz.U.2018.2187 t.j. z dnia 2018.11.23) przez umowę kredytu bank zobowiązuje się oddać do dyspozycji kredytobiorcy na czas oznaczony w umowie kwotę środków pieniężnych z przeznaczeniem na ustalony cel, a kredytobiorca zobowiązuje się do korzystania z niej na warunkach określonych w umowie, zwrotu kwoty wykorzystanego kredytu wraz z odsetkami w oznaczonych terminach spłaty oraz zapłaty prowizji od udzielonego kredytu.

Bezsporne było, że 26 lutego 2016 r. została zawarta umowa pożyczki gotówkowej jak i to, że strona powodowa skierowała do pożyczkobiorcy, a obecnie pozwanego, pismo datowane na 25 czerwca 2019 r., w którym złożono oświadczenie o wypowiedzeniu umowy kredytu.

W tym miejscu odnieść należy się do przepisu art. 75c ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. ustawy Prawo bankowe, zgodnie z którym, jeżeli kredytobiorca opóźnia się ze spłatą zobowiązania z tytułu udzielonego kredytu, bank wzywa go do dokonania spłaty, wyznaczając termin nie krótszy niż 14 dni roboczych. W wezwaniu, o którym mowa w ust. 1, bank informuje kredytobiorcę o możliwości złożenia, w terminie 14 dni roboczych od dnia otrzymania wezwania, wniosku o restrukturyzację zadłużenia. Bank powinien, na wniosek kredytobiorcy, umożliwić restrukturyzację zadłużenia poprzez zmianę określonych w umowie warunków lub terminów spłaty kredytu, jeżeli jest uzasadniona dokonana przez bank oceną sytuacji finansowej i gospodarczej kredytobiorcy. Restrukturyzacja, o której mowa w ust. 1, dokonywana jest na warunkach uzgodnionych przez bank i kredytobiorcę. Bank, w przypadku odrzucenia wniosku kredytobiorcy o restrukturyzację zadłużenia, przekazuje kredytobiorcy, bez zbędnej zwłoki, szczegółowe wyjaśnienia, w formie pisemnej, dotyczące przyczyny odrzucenia wniosku o restrukturyzację. Przepisy ust. 1-5 stosuje się odpowiednio do umów pożyczek pieniężnych (ust. 1-6 art. 75c).

Przepis powyższy został wprowadzony ustawą z dnia 25 września 2015 r. o zmianie ustawy Prawo bankowe oraz niektórych ustaw (Dz. U. z dnia 12 listopada 2015 r., poz. 1854), zaś z art. 12 tej ustawy wynika, że banki oraz spółdzielcze kasy oszczędnościowo-kredytowe, w terminie 30 dni od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy, dostosują swoją działalność do wymagań określonych w art. 75c ustawy zmienianej w art. 1, w brzmieniu nadanym niniejszą

ustawą. Zatem w dacie złożenia oświadczenia o wypowiedzeniu umowy kredytu w niniejszej sprawie (13 sierpnia 2019 r.) bank był już zobowiązany do wdrożenia procedury wynikającej z przepisu art. 75c Prawa bankowego przed wypowiedzeniem kredytu.

Jak wynika z treści cytowanego wyżej przepisu, bank nie może swobodnie wypowiedzieć umowy kredytowej, gdy kredytobiorca popadł w opóźnienie z jego spłatą. Zgodnie z określoną ustawą procedurą w pierwszej kolejności powód winien doręczyć kredytobiorcy wezwanie określone w art. 75c ust. 1-2 (ustawy z 1997 r. - Prawo bankowe) oraz odczekać do upływu dodatkowego terminu na spłatę zadłużenia wyznaczonego w wezwaniu (**nie krótszego niż 14 dni roboczych**). Dopiero po upływie tego terminu bank może złożyć wobec kredytobiorcy oświadczenie woli w sprawie wypowiedzenia umowy kredytowej. W przypadku, gdy powyższe przesłanki nie zostały spełnione, czynność prawna banku polegająca na wypowiedzeniu umowy jest nieważna (art. 58 § 1 k.c.). W szczególności nie prowadzi ona do wymagalności wierzytelności banku o spłatę tej części kredytu, co do której kredytobiorca nie pozostawał w opóźnieniu. Biorąc pod uwagę cel art. 75c pr.b., uznać go należy za przepis semidystryktywny. Może zostać zmieniony w umowie kredytu albo osobnym porozumieniu jedynie na korzyść kredytobiorcy (np. przez wydłużenie terminu na złożenie wniosku w sprawie restrukturyzacji kredytu)(T. Czech w publikacji: Obowiązki banku w razie opóźnienia kredytobiorcy ze spłatą kredytu, opublikowano: M.Pr.Bank. 2016/12/66- 78).

Biorąc pod uwagę okoliczności przedmiotowej sprawy, w szczególności treść pisma z 13 sierpnia 2019 r. Sąd uznał, iż wynikająca z art. 75c ustawy Prawo bankowe procedura wypowiedzenia przedmiotowej w sprawie umowy, nie została w stosunku do pozwanego zachowana. Powodowy bank wpieryw wypowiedział umowę kredytu, a dopiero po wypowiedzeniu, wezwał pozwanego do spłaty zadłużenia, przy czym wskazał 7-dniowy termin do uregulowania zadłużenia. Co znamienne powód w treści wypowiedzenia umowy pożyczki z 25 czerwca 2019 r. powoływała się na wcześniejsze wezwanie do zapłaty, jednakże nie przedłożył poprzedzającego wypowiedzenie wezwania, które spełniałoby warunki z art. 75c ustawy Prawo Bankowe. Powód nie dość, że nie dochował tzw. procedury upominawczej przewidzianej we wskazanym powyżej przepisie art. 75c Prawa Bankowego, to i uchybił postanowieniu samej umowy pożyczki zawartym w § 9 ust. 3, które traktuje o przeprowadzeniu stosownej procedury upominawczej (wezwanie do zapłaty zadłużenia w terminie 14 dni, zastosowanie ewentualnie procedury restrukturyzacyjnej itp.). Natomiast w ocenie Sądu, działania powoda zmierzające do urzeczywistnienia twierdzenia, iż procedura wynikająca z art. 75c ustawy Prawo bankowe może być przeprowadzona także po złożeniu oświadczenia o wypowiedzeniu umowy kredytu, uznać należy za błędne. Przepis ten ma charakter bezwzględnie obowiązujący, tym samym wypowiedzenie umowy kredytu nie może być konwalidowane poprzez późniejsze działania.

Tym samym należy uznać, że żadne z pism wysłane po dacie wypowiedzenia umowy pożyczki, nie spełnia wymogów wynikających z treści przytoczonego artykułu 75 c. pr.b. Przede wszystkim zaś samo wypowiedzenie umowy także należy uznać, za wadliwe, albowiem nie zostało wykazane, aby zostało ono poprzedzone stosowną procedurą upominawczą. Powód nie zachował zatem wymagań dotyczących wezwania pozwanego do spłaty zadłużenia w terminie 14 dni, informując go o możliwości złożenia w tym terminie wniosku o restrukturyzację zadłużenia, a dopiero po bezskutecznym upływie wspomnianego terminu wypowiedzenia zawartej umowy.

Sąd podziela wyrażone w orzecznictwie stanowisko, że od banku jako profesjonalisty należy oczekiwać, aby działania upominawcze, były zgodne z dyspozycją art. 75c prawa bankowego i by poprzedzały właściwe wypowiedzenie umowy. Z samej istoty upomnienia wynika, że stanowi ono rodzaj napomnienia, przypomnienia, lecz nie ukarania. Sekwencja oświadczeń powodowego banku powinna być taka, że powód w pierwszej kolejności winien wezwać kredytobiorcę do zapłaty, z poinformowaniem o możliwości złożenia wniosku o restrukturyzację - a w przypadku upływu wyznaczonego mu terminu – dopiero złożyć oświadczenie o wypowiedzeniu umowy. Należy mieć na uwadze, że wypowiedzenie jest prawem kształtującym, które jest realizowane poprzez oświadczenie złożone drugiej stronie umowy (art. 61 k.c.). Z uwagi na szczególne skutki jakie ze sobą niesie, a które prowadzą do zerwania pomiędzy stronami węzła obligacyjnego, uznać należy, że zgodnie z art. 60 k.c. zachowanie takie nie powinno pozostawiać żadnych wątpliwości co do prawidłowości jego złożenia. Za prawidłowe wypowiedzenie umowy nie może być uznane pismo, w których powód stwierdza, „że brak spłaty zadłużenia wymagalnego w okresie wypowiedzenia spowoduje, że cała kwota kredytu wraz z odsetkami i opłatami stanie się przeterminowana i wymagalna". Takie oświadczenie banku nie daje jasności,

bowiem nie sposób wywnioskować, w jaki sposób liczyć należy okres wypowiedzenia. Wypowiedzenie umowy o kredyt będące uprawnieniem kształtującym banku, prowadzącym do zakończenia nawiązanego stosunku prawnego bez dochowania wymaganych warunków może prowadzić do uznania tej czynności za bezskuteczną. Dokonanie takiego wypowiedzenia nie może być czynnością nagłą, zaskakującą dla kredytobiorcy, nawet, jeżeli istnieją podstawy do podjęcia go zgodnie z treścią umowy. Jest ono bardzo dotkliwe dla kredytobiorcy, dlatego skorzystanie z niego powinno nastąpić po wyczerpaniu środków mniej dolegliwych, odpowiednich wezwań, (tak też orz. SN z dnia 8 września 2016 r., II CSK 750/15, Legalis Numer 1555664, SA w Szczecinie z dnia 17 stycznia 2018 r. I ACa 682/17, Legalis Numer 1781695, SA w Gdańsku z dnia 14 stycznia 2019 roku C ACa 93/18)

Uwzględniając powyższe Sąd uznał, że oświadczenie Banku zawarte w piśmie 25 czerwca 2019 r., nie mogło wywrzeć skutku w postaci skutecznego wypowiedzenia umowy z uwagi na wypowiedzenie umowy bez wcześniejszego wyczerpania przewidzianego dyspozycją art. 75c pr.b. postępowania upominawczego. Przepis art. 75c ustawy pr.b. ma charakter bezwzględnie obowiązujący, tym samym wypowiedzenie umowy kredytu nie może być konwalidowane poprzez podjęcie późniejszych działań zmierzających do zachowania procedury upominawczej. Skutkiem niewdrożenia przez stronę powodową działań zgodnych z treścią art. 75c ustawy pr.b. jest nieskuteczność złożonego oświadczenia o wypowiedzeniu umowy kredytu, a w konsekwencji to, że powództwo oparte na twierdzeniach skutecznego wypowiedzenia umowy kredytu i natychmiastowej wymagalności całej niespłaconej kwoty tego kredytu wraz z żądaniami ubocznymi okazało się niezasadne. Bank nie dochodził i nie wskazywał kwot wymagalnych, przy założeniu, że wypowiedzenia skutecznie nie dokonano. Powództwo konsekwentnie popierane było jako oparte na okoliczności wymagalności całości zadłużenia jako przeterminowanego, nie zaś, choćby ewentualnie na wymagalności poszczególnych rat. Powództwo tak sformułowane, zwłaszcza przy podmiocie korzystającym z profesjonalnej obsługi prawnej, nie jest zasadne. Sąd nie może wyręczać strony w formułowaniu podstawy faktycznej żądania.

z/ odpis wyroku wraz z uzasadnieniem doręczyć pełn. powoda, informując iż termin do sporządzenia uzasadnienia został przedłużony.

19.04.21